

BEZPIECZEŃSTWO PODESTÓW RUCHOMYCH PRZEJEZDNYCH

Prace Europejskiego Komitetu Technicznego
TC 98 Lifting platforms

MGR INŻ. MACIEJ KLAHS

Główny Specjalista
Urządzeń Transportu Bliskiego
Oddział w Warszawie
Urząd Dozoru Technicznego

Przedstawiciel Polskiego
Komitetu Normalizacyjnego
w Grupie Roboczej WG 1
w Komitecie Technicznym TC
98 Europejskiego Komitetu
Normalizacyjnego
CEN/TC 98 - Lifting Platforms
CEN/TC 98/WG 1 - Mobile
elevating work platforms

CZY TO
PAMIĘTASZ?

NA CZYM POLEGA PRACA GRUPY ROBOCZEJ W KOMITECIE TECHNICZNYM

Komitet techniczny CEN składa się z reprezentacji państw członkowskich wskazanych przez krajowe organizacje zajmujące się normalizacją. Grupa robocza WG 1 komitetu TC98, zajmuje się podestami ruchomymi przejezdными (MEWP, ang. *Mobile Elevating Work Platforms*), Aktywnie pracują w niej przedstawiciele Francji, Niemiec, Włoch, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Finlandii, Austrii i Polski. Reprezentacje składają się z przedstawicieli producentów, jednostek notyfikowanych, jednostek inspekcyjnych i międzynarodowych oraz krajowych organizacji zajmujących się bezpieczeństwem pracy urządzeń technicznych. Polski Komitet Normalizacyjny reprezentowany jest przez autora niniejszej publikacji, delegowanego przez UDT.

EUROPEJSKI KOMITET NORMALIZACYJNY

(CEN, fr. Comité Européen de Normalisation) Stowarzyszenie zrzeszające krajowe jednostki normalizacyjne z 34 krajów europejskich.

Europejski Komitet Normalizacyjny jest jedną z trzech europejskich organizacji normalizacyjnych (wraz z CENELEC i ETSI), które zostały oficjalnie uznane przez Unię Europejską i przez Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA) jako odpowiedzialne za opracowywanie i definiowanie dobrowolnych norm na poziomie europejskim [1].

REWIZJA NORMY EN 280

Jednym z głównych celów prac grupy roboczej zajmującej się rewizją normy EN 280 jest dostosowanie jej do obecnego poziomu techniki i wiedzy inżynierskiej. Poza tym uwzględniane są istniejące i pojawiające się zagrożenia w obszarze podestów ruchomych przejezdnych. Obecnie szerokim wyzwaniem są również prace mające zapewnić dostosowanie zapisów normy do rozporządzenia 2023/1230 w sprawie maszyn [2] zastępującego dyrektywę maszynową 2006/42/WE [3] które wejdzie w życie 20 stycznia 2027 r. Celem comiesięcznych spotkań w formule online, a także w formie stacjonarnej, jest jak najszybsza adaptacja treści normy do nowych wymagań. Za zgodność normy z rozporządzeniem i dyrektywą odpowiadają tzw. konsultanci HAS (ang. *Harmonized Standards Consultant*), których uwagi zebrane są w obszernym dokumencie zawierającym kilkadziesiąt stron spostrzeżeń.

Opublikowanie rozporządzenia 2023/1230 w sprawie maszyn wymaga zmiany około tysiąca norm dla wyrobów/produktów objętych jego zakresem w celu zapewnienia ich harmonizacji, **a więc domniemania zgodności z dokumentem odniesienia**, jakim jest to rozporządzenie [2]. W związku z tym rewizja normy EN 280 rozpoczęta w 2018 r. i zakończona w 2022 r. publikacją PN-EN 280-1:2022 [5] oraz PN-EN 280-2:2022 [6] to tylko początek zmian w obszarze podestów ruchomych przejezdnych.

Tabela 1. Wykaz norm zharmonizowanych dla podestów ruchomych przejezdnych [4]

Numer referencyjny PN	Tytuł PN	Data początku domniemania zgodności	Data wycofania odniesienia z Dz. Urz. UE (koniec domniemania zgodności)
PN-EN 280+A1:2015-11	Podesty ruchome przejezdne - Obliczenia projektowe - Kryteria stateczności - Budowa - Bezpieczeństwo - Badania i próby	15.01.2016 r.	2.02.2025 r.
PN-EN 280-1:2022-07	Podesty ruchome przejezdne - Część 1: Obliczenia projektowe - Kryteria stateczności - Budowa - Bezpieczeństwo - Badania i próby	2.08.2023 r.	-
PN-EN 280-2:2022-07	Podesty ruchome przejezdne - Część 2: Dodatkowe wymagania bezpieczeństwa dla urządzeń do podnoszenia ładunku na rozkładanej konstrukcji podnoszącej i platformie roboczej	2.08.2023 r.	-

Norma PN-EN 280+A1:2015 została wycofana 2 lutego 2025 r.
Dotychczas była obowiązująca w okresie przejściowym równorzędnie z wersjami z 2022 r.

Norma PN-EN 280-1:2022-07

„Podesty ruchome przejezdne
- Część 1: Obliczenia projektowe
- Kryteria stateczności - Budowa
- Bezpieczeństwo - Badania i próby”

Dokument określa m.in. zakres stosowania oraz wyłączenia. Wprowadza także klasyfikację MEWP na kategorie i typy.

PN-EN 280-1
ZAKRES

W normie określono wymagania i środki bezpieczeństwa dotyczące wszystkich typów i rozmiarów podestów ruchomych przejezdnych (MEWP). Dotyczy tych urządzeń przeznaczonych do przemieszczania osób na stanowiskach pracy wykonywanej z platformy roboczej (WP) przy założeniu, że osoby te wchodzą na platformę i schodzą z platformy tylko w położeniu dostępu z poziomu gruntu lub z podwozia.

UWAGA

Maszyny zaprojektowane do przemieszczania ładunków, które są wyposażone w platformy robocze będące wyposażeniem wymiennym są traktowane jako MEWP.

Norma ma zastosowanie do obliczeń projektowych konstrukcji i kryteriów stateczności, konstrukcji, badań i testów bezpieczeństwa przed pierwszym oddaniem MEWP do użytku. Identyfikuje zagrożenia powstające podczas użytkowania MEWP i opisuje metody eliminowania lub zmniejszania tych zagrożeń.

W normie nie uwzględniono zagrożeń powstających z:

- użytkowania w atmosferach potencjalnie wybuchowych;
- pracy z platformy przy układach elektrycznych pod napięciem;
- stosowania gazów sprężonych do elementów przenoszących obciążenie;
- wchodzenia i schodzenia z platformy roboczej na zmiennych poziomach;
- specyficznych zastosowań (np. kolej, statki) objętych krajowymi lub lokalnymi przepisami.

PN-EN 280-1
WYŁĄCZENIA

Norma nie ma zastosowania do:

- maszyn obsługujących stałe przystanki (patrz np. EN 81-20:2020 i EN 81-50:2020, EN 12159:2012),
- urządzeń przeciwpożarowych i ewakuacyjnych (patrz np. EN 1777:2010),
- nieprzewodzonych koszy roboczych zawieszonych na urządzeniach podnoszących (patrz np. EN 1808:2015),
- urządzeń służących do podnoszenia stanowiska operatora na szynowych układnicach magazynowych (patrz EN 528:2021),
- podestów ruchomych załadowniczych (patrz EN 1756-1:2021 i EN 1756-2:2004+A1:2009),
- pomostów ruchomych masztowych samowznoszących (patrz EN 1495:1997+A2:2009)
- urządzeń w wesołych miasteczkach,
- podnośników stołowych (patrz EN 1570-1:2011+A1:2014 i EN 1570-2:2016),
- urządzeń do naziemnej obsługi samolotów (patrz np. EN 1915-1:2013 i EN 1915-2:2001+A1:2009),
- urządzeń do podnoszenia stanowiska operatora na wózkach przemysłowych (patrz EN ISO 3691-3:2016).

Norma PN-EN 280-2:2022-07

„Podesty ruchome przejezdne - Część 2:
Dodatkowe wymagania bezpieczeństwa dla
urządzeń do podnoszenia ładunku na roz-
kładanej konstrukcji podnoszącej i platfor-
mie roboczej”

Norma jest uzupełnieniem Części 1 normy odnoszącym się do nowego obszaru maszyn pojawiających się na rynku. Są to podesty ruchome przejezdne dodatkowo wyposażone w urządzenia podnoszące ładunek.

PN-EN 280-2
ZAKRES

Dokument należy stosować łącznie z EN 280-1:2022. W normie określono dodatkowe wymagania bezpieczeństwa dla MEWP typu 1 grupy B wyposażonych w urządzenie do podnoszenia ładunku. Urządzenie podnoszące ładunek jest przeznaczone do podnoszenia zawieszonych ładunków wyłącznie w ramach zadania wykonywanego przez personel z podestu roboczego.

Norma dotyczy dodatkowych zagrożeń, niebezpiecznych sytuacji i zdarzeń związanych z urządzeniami do podnoszenia ładunków na rozkładanej konstrukcji podnoszącej lub na platformie roboczej. Dotyczy sytuacji, gdy MEWP i urządzenie do podnoszenia ładunku są używane zgodnie z przeznaczeniem i w warunkach niewłaściwego użytkowania, które są możliwe do przewidzenia przez producenta MEWP.

PN-EN 280-2
WYŁĄCZENIA

Norma nie obejmuje:

- użycia MEWP do podnoszenia osób jako zawieszonych ładunków,
- użycia MEWP do podnoszenia zawieszonych ładunków ze stanowiska sterowania innego niż platforma robocza,
- wymagań dotyczących akcesoriów do podnoszenia,
- podnoszenia lub opuszczania zawieszonych ładunków w celu ogólnego przeładunku materiałów, jak wykonywany za pomocą żurawia,
- MEWP zgodnych z EN 280-1:2022, 4.4.1.5 i/lub 4.4.1.6 (podwyższona stabilność i kryteria przeciążenia),
- MEWP innych niż typ 1 grupa B.

Norma PN-EN 280-1:2022-07

**PN-EN 280-1
KLASYFIKACJA**

MEWP dzielą się na dwie główne grupy:

Grupa A: MEWP, w których rzut pionowy środka powierzchni platformy we wszystkich konfiguracjach platformy przy maksymalnym nachyleniu podwozia określonym przez producenta zawsze znajduje się wewnątrz obrysu krawędzi wywrotu.

Grupa B: Wszystkie inne MEWP.

W odniesieniu do jazdy, MEWP dzielą się na trzy typy:

Typ 1: Dozwolona jest jazda MEWP tylko w położeniu transportowym;

Typ 2: Sterowanie jazdą z podniesioną platformą roboczą realizowane jest ze stanowiska sterowniczego na podwoziu;

Typ 3: Sterowanie jazdą z podniesioną platformą roboczą realizowane jest ze stanowiska sterowniczego na platformie roboczej.

UWAGA: Typ 2 i typ 3 mogą być łączone.

Norma PN-EN 280-2:2022-07

**PN-EN 280-2
KLASYFIKACJA**

Urządzeniami do podnoszenia ładunku mogą być:

- stałe punkty mocowania ładunku na platformie roboczej lub na rozkładanej konstrukcji podnoszącej, gdzie ładunek może być umieszczony w zasięgu personelu na platformie,
- sprzęt do podnoszenia lub opuszczania ładunku ze stacjonarną platformą.

Sprzęt przymocowany jest do platformy roboczej lub rozkładanej konstrukcji i może mieć wysięgnik do podnoszenia ładunku.

UWAGA

Sprzęt do podnoszenia może być zamocowany na stałe lub być zdejmowalny [6].

Literatura:

1. <https://www.cencenelec.eu/about-cen/> [dostęp 03.2025]
2. Rozporządzenie 2023/1230 w sprawie maszyn
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1230> [dostęp 03.2025]
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1230R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1230R(01)) [dostęp 03.2025]
3. Dyrektywa maszynowa 2006/42/WE
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006L0042-20091215&from=PL> [dostęp 03.2025]
4. PKN, Wykazy norm zharmonizowanych
www.pkn.pl/polskie-normy/normy-zharmonizowane/wykazy-norm-zharmonizowanych [dostęp 03.2025]
5. Norma PN-EN 280-1:2022-07 „Podesty ruchome przejezdne - Część 1: Obliczenia projektowe - Kryteria stateczności - Budowa - Bezpieczeństwo - Badania i próby”
6. Norma PN-EN 280-2:2022-07 „Podesty ruchome przejezdne - Część 2: Dodatkowe wymagania bezpieczeństwa dla urządzeń do podnoszenia ładunku na rozkładanej konstrukcji podnoszącej i platformie roboczej”

KOORDYNACJA MERYTORYCZNA PUBLIKACJI:

MGR INŻ. PAWEŁ RAJEWSKI

Kierownik Wydziału Urządzeń Technicznych

Departament Techniki

Urząd Dozoru Technicznego

